

Sara Oust - aktuell i vår tid?

Saras verdier, egenskaper og holdninger representerer et ideal som på mange måter står i kontrast til vår tids fokus på individualisme og materielle verdier.

Gode forbilder er viktig for identitet, interesse og motivasjon. Det har også betydning for engasjement når det gjelder utvikling av lokalsamfunnet, særlig med tanke på barn og ungdom.

Gården Ousta i Vingelen hvor Sara vokste opp

Kan du tenke deg å støtte oss?

Vi ønsker oss flere personer, bedrifter, lag og foreninger som medlem og støtte medlem.

Betal kr 200 til vippsnummer **593027** eller kontonummer **1885 18 62915**.

Oppgi navn og e-postadresse.

Innmelding etter 01.10. regnes som medlemskap for påfølgende år.

Hvem er vi, og hva arbeider vi med?

Vi er en medlemsorganisasjon som ble stiftet i november 2019.

Venneforeningen formidler og aktualiserer kunnskap om Sara Oust og haugianerbevegelsen i Nord-Østerdal. Vi vil gjerne bidra og samarbeide med andre.

Eksempler på våre aktiviteter er:

- ◆ Temamøter, artikler og foredrag
- ◆ Fast utstilling i Vingelen kirke- og skolemuseum i samarbeid med Anno museum
- ◆ Samarbeid med Vingelen skole og barnehage hvor historie og nåtid knyttes sammen

Kontaktpersoner:

Solveig Fiske (mobil 958 24 624)

Olav Erlie (mobil 482 96 308).

E-postadresse:

sara.oust.venneforening@gmail.com

Hjemmeside:

Anno Musea i Nord-Østerdalen under fanen «Besøk oss». <https://museainordosterdalen.no/>

Følg oss gjerne på Facebook og Instagram:

«Sara Oust venneforening».

Sara Oust venneforening

Sara Oust venneforening har som formål å utvikle interesse for og kunnskap om haugianerkvinnen Sara Oust. Vi ønsker å sette de verdiene og holdningene som hun og haugianerbevegelsen i Nord-Østerdal stod for inn i vår tid.

Foregangskvinnen Sara Oust

I vår tid kan Sara Oust (1778-1822) fra Vingelen beskrives som en foregangskvinne når det gjelder både samfunnsmessige- og kvinnepolitiske forhold. Hun framstår som en modig kvinne med integritet og pågangsmot.

Sara tiet ikke i forsamlinger, og holdt seg heller ikke til tidens gjøremål for kvinner. Hun ble ofte brukt som rådgiver og talskvinne av de som hadde behov for å ta opp saker med øvrigheten. Det hevdes at Sara hadde stor tillit blant bygdefolket.

Hun var leder for haugianerbevegelsen i Nord-Østerdal. Sara blir omtalt som en av de mest kjente kvinnelige predikantene i Norge. Hun skrev salmer, og to av disse er bevart. Hun skal ha gjort inntrykk både på lensmenn og prester med sang og sine talegaver.

Sara Ousts brudekrans. Den består av blomster av silkepapir og tekstiler, såkalte Nürnberggroser samt glassperler.
Fotograf: Jøran Nygård

Sosial entreprenør

I vår tid kan Sara Oust beskrives som en sosial entreprenør; en som skaper verdier for flere enn seg selv. I samarbeid med andre haugianere startet hun opp igjen gruvedriften i Vingelen i 1804. Gruva var opprinnelig eid av Røros kobberverk, men hadde ligget brakk i flere år. Sara skapte merverdi av de mulighetene som fantes, for eksempel ved å produsere smør og ost. Produktene ble blant annet solgt på Røros og i Trondheim.

Minnesteinen over Sara Oust ved Vingelen kirke som ble avduket i 1973. Bronserelieffet er laget av Eystein Vingelsgaard. Fotograf: Jøran Nygård

Haugianerbevegelsen i Nord-Østerdal

Haugianerbevegelsen stod sterkt i Nord-Østerdal, og utmerket seg med kvinners fremtredende rolle. Det gjelder for eksempel Kirsten Fossen fra Kvikne, Guri Holen fra Tynset og Sigrid Steien fra Alvdal.

På begynnelsen av 1800-tallet hadde Tolga et av de største vennsamfunnene i Norge. Sara Oust tilhørte den første generasjonen med haugianere. Bevegelsen utviklet seg i konservativ retning etter at Hauge døde.

Hans Nielsen Hauge og haugianerne

Mange forbinder Hans Nielsen Hauge (1771-1824) kun med forkynnelse og pietisme. Historikeren Karsten Alnæs beskriver Hauge som en av de mest betydningsfulle personlighetene i norsk historie. Forfatter, journalist og Haugebiograf Dag Kullerud omtaler ham som norgeshistoriens mest betydningsfulle gründer og samfunnsbygger. Flere mener at Hauge la grunnlaget for demokratiet og parlamentarismen.

Det overordnede for Hauge var å bekjempe fattigdom og uvitenhet. Haugianerne var pionerer på flere områder. Det gjelder for eksempel bedriftsetablering, folkeopplysning og velferd. Et av særtrekkene ved de haugianske familiene var den sterke lese- og skrivekulturen. Noen av Hagues verdier var samfunnsansvar, solidaritet, inkludering og nøysomhet.

Haugianerne utfordret statskirkens enerett på forkynnelse, og brøt forbudet mot forsamlinger. Haugianerbevegelsen ble en stor folkebevegelse og maktfaktor, og dermed en trussel mot det bestående. Hauge ble omtalt som en farlig opprører og en fare for rikets sikkerhet. Han ble fengslet mange ganger.